

**11.2.1964 TARİHLİ VE 403 SAYILI TÜRK VATANDAŞLIĞI
KANUNUNUN UYGULANMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK
(Resmî gazete ile neşir ve ilan; 1 Temmuz 1964 –Sayı:11742)**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Vatandaşlığın Kazanılması**

Kazanma yolları

Madde 1-Anayasanın 54 üncü maddesi gereğince “Türk Devletine Vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk’tür”. Vatandaşlık bağı aşağıda gösterilen üç yolla kurulduğundan Türk Vatandaşlığı da bu yollarla kazanılabilir.

- I- Kanun yolu ile
- II- Yetkili makam kararı ile
- III-Seçme hakkı ile

Kanun yolu ile kazanma, bir kimseye-evlenme veya evlat edinme hariç-doğum ile birlikte (Asli) Türk Vatandaşlığını; yetkili makam kararı veya seçme hakkı ile kazanmada, başka bir devlet uyrukluluğunu haiz iken veya vatansız olarak değiştirme suretiyle (Müktesep) Türk vatandaşlığını bahşeder. Birincisi hiçbir makamın takdir ve işlemine lüzum kalmadan kendiliğinden; ikincisi Türk Vatandaşlığı Kanununun yetkili kıldığı İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı; üçüncüsü de adı geçen kanunda belirtilen hallerde ilgilinin seçme hakkı (Hakkı hıyar) kullanılması ile kazanılır.

I -KANUN YOLU İLE KAZANMA

Sebepleri

Madde 2-Kanun yolu ile kazanma nesep , doğum yeri ve evlenme sebepleri ile mümkün olur.

Nesep

Madde 3-Bir kişiyi babaya ve anaya bağlayan kan bağı olarak yeni doğan çocuğun vatandaşlığını kazanmasında nesep birinci derecede rol oynar. Bu bakımdan kanun, nesep ile kazanılan vatandaşlığı:

- A-Doğum
- B-Hal Değişikliği
- C-Evlat Edinme

Başlıkları ile ayrı ayrı üç maddede göstermiştir.

Doğum

Madde 4-(Değişik: Resmî gazete ile neşir ve ilan: 21 Mart 1981-Sayı : 17286) Türkiye içinde veya dışında Türk babadan olan ya da Türk anadan doğan çocuklar doğumlarından başlayarak Türk vatandaşlarıdır.

Çocuğun doğumla Türk vatandaşlığını kazanması için ana ve babadan yalnız birinin doğum tarihinde Türk vatandaşı olması yeterlidir. Diğerinin yabancı olması bu sonucu etkilemez.

Hal değişikliği

Madde 5-Yabancı uyruklu bir kadınla Türk vatandaşı bir erkeğin evlilik dışı münasebetinden doğan çocuk Medeni Kanun Hükümlerine uygun olarak:

- a) Nesebin tashihi,
- b) Babalığın hükümle tahakkuk etmesi,
- c) Tanıma,

Yollarından biri ile bir Türk uyruklu erkeğe nesep bağı ile bağlanırsa, doğumundan başlayarak Türk vatandaşı olur.

Evlat edinme

Madde 6-Prensip olarak bir kişinin evlat edinilmesi onun vatandaşlığına tesir etmez. Yani evlat edinme ile evlatlığın vatandaşlığı değişmez . Ancak evlatlık reşit olmamak şartı ile,

- a) Vatansız ise,
- b) Anası ve babası bulunmamışsa,
- c) Ana veya babanın nerede olduğu bilinmezse,

Bir Türk tarafından evlatlığa alınmakla kendisi ile sun'i bir sebep bağı sağladığı evlat edinenin vatandaşlığını kazanır.

Doğum yeri

Madde 7-Türkiye'de doğan ve ana babalarının belli olmaması veya vatansız bulunmaları gibi sebeplerle veyahut milli kanunları gereğince onların vatandaşlığını doğumla kazanamayan çocuklar, doğumlarından başlayarak Türk vatandaşlarıdır. Türkiye'de bulunmuş çocuklar Türkiye dışında doğduğu sabit olmadıkça Türk topraklarında doğmuş sayılırlar.

Evlenme

Madde 8- (4/5/2004 tarih ve 25452 sayılı R.G. ile yürürlükten kaldırıldı.)

Bir Türk'le evlenen yabancı kadın aşağıdaki şartlarla Türk vatandaşlığını kendiliğinden kazanır ve kocanın nüfus siciline kaydedilerek nüfus hüviyet cüzdanı verilir. Kadın:

a)Kocasının vatandaşlığına geçmek istediğini 55 inci maddede belirtilen şekilde Türk makamlarına evlenme akdi sırasında veya yabancı makamlar önünde akdedilen evlenmelerde akdi takip eden bir ay içinde yazılı olarak bildirilirse veya,

b)Vatansız bulunuyorsa veyahut,

c)Evlenmekle eski vatandaşlığını kaybediyorsa,

Bu şekilde Türk erkekle evlenmek suretiyle kocasının vatandaşlığını kazanan kadın sonradan evlenmenin butlanına karar verildiği takdirde akit de hüsnüniyetli ise Türk vatandaşlığını muhafaza eder.

Butlanına karar verilmiş bu evlenmeden olan çocuklar, ana veya babalarının hüsnüniyet sahibi olup olmadıklarına bakılmaksızın Türk vatandaşlığını muhafaza da devam ederler.

II -YETKİLİ MAKAM KARARI İLE KAZANMA (TELSİK)

Çeşitleri

Madde 9-Yetkili makam kararı ile vatandaşlığa alınma: İkamet şartlı olarak genel, ikamet ve yerleşme niyetini teyit şartları aranmadan istisnai ve yeniden olarak üç yolla mümkündür.

GENEL OLARAK VATANDAŞLIĞA ALINMA

(ADİ TELSİK)

Madde 10-Vatandaşlığa alınmasını isteyen yabancılar (uyruklu veya uyruksuz) aşağıdaki yedi bentte yazılı niteliklerin hepsine haiz iseler Bakanlar Kurulu kararı ile Türk vatandaşlığına alınabilirler. Bu şartları tamamen taşımış olmak vatandaşlığa alınmak için başvuran kişiye kesin bir hak bahşetmez. Devletin egemenlik hakkını ilgilendirdiğinden alınıp alınmaması Bakanlar Kurulunun takdirine bağlıdır.

Vatandaşlığa alınmada aranan nitelikler şunlardır:

a) Vatandaşlığa alınma isteğinde bulunan kişi yabancı uyruklu ise kendi milli kanununa, vatansız ise Türk kanununa göre reşit olmalıdır.

b) Müracaat tarihinden geriye doğru Türkiye’de (5) yıl ikamet etmiş olmalıdır. (İkametin anlam ve kesilme şekli 13 üncü maddede açıklanmıştır.)

c) Türkiye’de yerleşmeye karar verdiğini , taşınmaz mal edinmek evlenme, ticaret ve iş merkezini başka memleketten Türkiye’ye nakletmek, sermaye yatırımı yapmak gibi davranışlarla teyit etmiş olmak lazımdır.

ç) İyi ahlak sahibi olmalıdır. Yani bulunduğu toplum ve muhite zararlı bir kişi olmaması , hırsızlık, kaçakçılık, sahtekarlık, ve dolandırıcılık gibi kamuoyu tarafından hoş karşılanmayan suçları ve hareketleri itiyat ve meslek haline getirmiş bulunmaması, sanat ve mesleği ile kendisine , ailesine ve bulunduğu topluma faydalı bir unsur olarak çalışan kişi olduğunu gerek oturduğu memlekette , gerekse Türkiye’de etrafına muhitine telkin etmiş bulunmalıdır.

d) Genel sağlık bakımından kendisi, temas ettiği kişiler ve muhiti için tehlike teşkil edecek hastalığı bulunmamalıdır. Bunun resmi bir sağlık kurulu raporu ile belgelendirilmesi gerekir.

e) Türkçe’yi en az meramını anlatacak kadar konuşabilmeli ve söyleneni anlayabilmelidir. Bu husus Milli Eğitim Müdürlüklerince belgelendirilir.

f) Türkiye’de kendisinin ve varsa geçimi ile yükümlü olduğu kimselerin başkasına muhtaç olmadan geçimini sağlayacak gelire veya böyle bir gelir getirecek mesleğe sahip olmalıdır.

İSTİSNAİ OLARAK VATANDAŞLIĞA ALINMA (FEVKALADE TELSİK)

Madde 11-Aşağıdaki hallerde yabancılar 10 uncu maddenin (b) ve (c) bentlerindeki şartlar aranmaksızın İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile istisnai olarak Türk vatandaşlığına alınabilirler. Bu takdirde yabancılar için en zor şart olan beş yıllık ikamet süresi ile Türkiye’de yerleşme niyetini teyit eden davranışları aranmaz. Bu istisnadan yararlanacak kişiler şunlardır:

a)Türk vatandaşlığını herhangi bir şekilde kaybetmiş olanların Türk vatandaşlığından ayrıldıktan sonra doğmuş ve rüşet yaşına girmiş çocukları,

b)Bir Türk vatandaşı ile resmen evli olanlarla bunların reşit yaşına girmiş çocukları,

c)Genel olarak Türk soyundan olanlarla bunların eşleri ve reşit çocukları,

ç)Muntazam pasaportla, iltica suretiyle veya herhangi bir şekilde Türkiye’ye gelmiş ve bir Türk vatandaşı ile karı koca hayatı yaşamaya başlamış, çocukları olmuş veya evlenmeleri kararlaştırılmış ve bu maksatla da Türkiye’de yerleşmiş olanlar.

d) Türkiye’ye sanayi tesisleri getiren, sosyal, ekonomik veya bilim, teknik veyahut sanat alanlarında Türkiye’ye olağanüstü hizmeti geçmiş veya hizmeti geçeceği hükümetçe düşünülen kimseler.

e)Vatandaşlığa alınmalarında siyasi, idari veya herhangi bir sebeple Bakanlar Kurulunca zaruret görülenler.

Bu gibi hallerde ilgililer veya ilgili kurumlar, İçişleri Bakanlığına başvururlar ve bu Bakanlıkça yapılacak inceleme sonunda istisnai işlem uygun görülürse durum gerekçesi ile Bakanlar Kuruluna sunulur ve alınacak karara göre gereği yapılır.

YENİDEN VATANDAŞLIĞA ALINMA (TEKRAR İKTİSAP)

Madde 12- (Değişik : 4/5/2004 tarih ve 25452 sayılı R.G.) 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 19 uncu maddesi uyarınca yabancı erkeklerle evlenmek ve kocasının uyrukluğunu seçmek suretiyle Türk vatandaşlığını kaybeden ve aynı Kanunun 13 üncü maddesinde öngörülen süreyi geçiren kadınlar ile aynı Kanunun 20 nci maddesi uyarınca izin almak suretiyle Türk vatandaşlığından çıkanlar İçişleri Bakanlığınca ve aynı Kanunun 25 inci maddesine göre kaybedenler ise Bakanlar Kurulunca ikamet şartı aranmaksızın yeniden vatandaşlığa alınabilirler.

Vatandaşlıktan çıkarılanlar yeniden vatandaşlığa alınamazlar.

Yeniden vatandaşlığa alınma hakkından yararlanacaklar şunlardır:

a)Türk Vatandaşlığı Kanununun 19 uncu maddesi uyarınca yabancı erkeklerle evlenmek ve kocasının uyrukluğunu seçmek suretiyle Türk vatandaşlığını kaybeden kadınlardan bu yönetmeliğin 20 nci maddesindeki seçme hakkı süresini geçirenler.

b)Resmi izinle Türk vatandaşlığından çıkanlar.

c)Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesi gereğince Bakanlar Kurulunca Türk vatandaşlığını kaybettiklerine karar verilenler.

Yabancıların ikameti

Madde 13-Türk Vatandaşlığı Kanununun ve bu Yönetmeliğin çeşitli maddelerinde geçen bir yabancı için ikamet deyimi Türk kanunlarına uygun olarak Türkiye’de oturmaktır. Aşağıda belirtilen iki şekilde ikamette aralıksız ve kesintisiz oturmak şartı aranmaz.

a)Türkiye’de Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre ikametgah sahibi olmadan sadece kanunlara uygun olarak oturan yabancıların, ister ayrı ayrı zamanlarda ister toplu olarak bir defada yurt dışına çıkması ve kalması beş yıl içinde toplam olarak altı ayı geçmemek şartı ile ikamet süresini kesmez. Ancak Türkiye dışında geçirdiği altı ayı geçmeyecek zaman belirli ikamet süresinden düşülür.

b)Türkiye’de Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre ikametgah sahibi olan yabancıların tedavi , öğrenim veya herhangi bir mücbir sebeple yurt dışına çıkması veya böyle bir sebeple Türkiye dışında kalması hallerinde dışarıda geçen zamanın toplamı altı ayı geçse dahi ikamet süresi kesilmiş olmaz ve daimi ikametgahı Türkiye’de bulunduğu için dışarıda geçen süre ikamet süresinden indirilmez. Bu gibilerin ikametgahlarını yurt dışına nakletmeleri halinde (a) bendi uyarınca işlem yapılır.

Bakanlar Kurulu kararının hükmü (Değişik: 17.07/1992 onay tarihli)

Madde 14-Yabancılar, şartsız veya bir şarta bağlı olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile Türk vatandaşlığına alınabilirler.

Şartsız olarak vatandaşlığa alınma, Bakanlar Kurulu Kararı tarihinden itibaren hüküm ifade eder.

Bakanlar Kurulunca bir şarta bağlı olarak vatandaşlığa alınmasına karar verilenler için vatandaşlığa alınma kararı, bu şartın yerine getirildiğinin İçişleri Bakanlığınca tespit edildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder.

İki yıl içinde şartların yerine getirilememiş olması halinde İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine vatandaşlığa alınma kararı Bakanlar Kurulunca iptal edilir.

Vatandaşlığa alınmada usul (Değişik: 17.07/1992 onay tarihli)

Madde 15-Türk vatandaşlığına alınmak için başvurulacak makamlar yurt içinde en büyük mülki idare amirliği, yurt dışında Türk konsolosluklarıdır.

(A) Kanunun 6 ve 7 inci maddelerine göre Türk vatandaşlığına alınmasını isteyen yabancılarla bu makamlarca:

1-Hangi devlet vatandaşı olduklarını,

2-Vatansız ise hangi tarihte ve ne sebeple vatansız kaldıklarını,

- 3-Doğum yeri ve tarihlerini,
- 4-Medeni hallerini,
- 5-Mesleklerini,
- 6-Kendisinin, geçimi ile yükümlü bulunduğu kimselerin geçimini ne ile sağlayacaklarını,
- 7-Yurt içinde oturanların Türkiye'ye geliş tarihleri ile müracaat tarihinden itibaren geriye doğru kaç yıldır Türkiye'de ikamet ettiklerini,

Belirten, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce düzenlenmiş olan bir form dilekçe doldurulur.

Bu form dilekçeye:

- 1-Hangi devlet vatandaşı olduğunu gösteren bir belgenin Türkçe'ye çevrilmiş onaylı örneği,
- 2-Evli ise eşinin ve varsa reşit olmayan çocuklarının kimliklerini ve aile bağlarını kanıtlayan resmi belgelerin Türkçe'ye çevrilmiş onaylı örnekleri,
- 3-Milli Eğitim Kurumlarınca veya konsolosluklarca düzenlenen Türkçe konuşma belgesi,
- 4-Genel Sağlık bakımından tehlike teşkil edecek bir hastalığı bulunmadığına dair yurt içinde sağlık kurulu raporu, yurt dışında Türk konsolosluklarınca onaylanmış doktor raporu,

eklenir.

(B) Herhangi bir nedenle Türk vatandaşlığını kaybetmiş olup da Kanunun 8 inci maddesine göre yeniden vatandaşlığa alınmasını isteyen kişilerden sadece,

- 1-Türk vatandaşlığını hangi tarihte ve ne sebeple kaybettiklerini, biliniyor ise dosya numaralarını,
- 2-Başka bir devlet vatandaşlığına geçip geçmediklerini,

Belirten bir dilekçe alınır. Türk vatandaşlığını kaybettikten sonra medeni hallerinde bir değişiklik olmuş ise buna ait belgeler de dilekçeye eklenir.

Yapılacak işler

Madde 16-(Değişik 17/07/1992 onay tarihli) 403 Sayılı Türk vatandaşlığı Kanununa göre yapılması gerekli iş ve işlemler illerde, Nüfus ve Vatandaşlık Müdürleri tarafından yürütülür.

İlçelerde kaymakamlıklara yapılan yazılı başvurular hiçbir araştırma ve işlem yapılmadan valiliklere intikal ettirilir.

İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlerince Kanunun 6 ve 7 inci maddeleri uyarınca Türk vatandaşlığına alınmak üzere başvuranların, Türkiye'ye geliş tarihleri ile müracaat tarihinden itibaren geriye doğru kaç yıldır ikamet ettikleri il emniyet müdürlüklerinden sorulur.

Kanunun 6,7 ve 8 inci maddeleri uyarınca Türk vatandaşlığına alınmak isteyenler için düzenlenen dosyalar kontrol edilerek, eksiklikleri tamamlandıktan sonra var ise valilik veya konsolosluk görüşleri de belirtilmek suretiyle İçişleri Bakanlığına gönderilir.

Karar ve tescil

Madde 17- (Değişik : 4/5/2004 tarih ve 25452 sayılı R.G.) İçişleri Bakanlığına gelen vatandaşlığa alınma isteklerine ait dosyalar üzerinde, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce gerekli incelemeler yapılarak varsa noksanlıklar tamamlandıktan sonra:

A) 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 6 ncı ve 7 nci maddeleri uyarınca Türk vatandaşlığına alınmalarını isteyen kişilerin;

1) İçişleri Bakanlığınca kabul edilen Sakıncalı Deyiminin Kapsamına İlişkin Uygulama Protokolü ile belirlenen esaslar çerçevesinde güvenlik açısından sakıncalı bulunup bulunmadığı Emniyet Genel Müdürlüğünden sorulur, gerekli görülen hallerde kişinin güvenlik bakımından durumunun bildirilmesi Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığından istenir. Buradan sağlanacak bilgi ve görüşler işlemlerin sonuçlandırılmasında esas alınabilir.

2) Türkiye'de oturanların ikamet etmek üzere hangi tarihte geldikleri ve müracaat tarihinden geriye doğru kaç yıldır yurdumuzda oturmalarına izin verildiği hususları yine Emniyet Genel Müdürlüğünden sorulur. İkamet hususunda dosyada mevcut veya ilgililerce ibraz edilen resmi makamlarca verilmiş belgeler ile örneklerine itibar edilebilir.

3) Soy durumları ise dış temsilciliklerimizce, gerekli görülen hallerde Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığınca veya Emniyet Genel Müdürlüğünce araştırılır. Ayrıca Valiliklerce yaptırılan araştırmalar sonucunda elde edilen bilgilere ya da ilgililerin resmi makamlardan aldıkları belgelere de itibar edilebilir.

B) Kanunun 8 inci maddesi uyarınca yeniden Türk vatandaşlığına alınmalarını isteyen kişiler hakkında gerekli görülen haller dışında, Türk vatandaşlığını kaybettikleri tarihten sonra, Türkiye'yi bölmek veya belli bir ideolojiyi yerleştirmek amacıyla gizli ya da açık faaliyette bulunan dernek veya kuruluşlarla ilişkilerinin bulunup bulunmadığı hususu Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele ve Harekat Dairesindeki kayıtlardan araştırılır.

Ancak bunlardan;

1) 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 20 nci maddesi uyarınca Türk vatandaşlığından çıkma izni almış olup da, çıkma belgesinin teslim edildiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde müracaat edenler hakkında gerekli görülen haller dışında çıkma izni verilmesi sırasında yaptırılan soruşturmalar yeterli görülür. Bu kişiler hakkında başkaca bir soruşturma yaptırılmasına gerek kalmadan vatandaşlığa alınma işlemleri sonuçlandırılır.

2) 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri uyarınca Türk vatandaşlığını kaybetmiş olup da yeniden vatandaşlığa alınmak isteyenlerin durumları diğer yabancılar hakkında uygulanan esaslar çerçevesinde değerlendirilir.

403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 19 uncu maddesi uyarınca Türk vatandaşlığını kaybeden ve aynı Kanunun 13 üncü maddesinde öngörülen süreyi geçiren kadınlar ile aynı Kanunun 20 nci maddesi uyarınca izin almak suretiyle Türk vatandaşlığından çıkanlardan, yeniden Türk vatandaşlığına alınma istekleri uygun görülenler hakkında Türk vatandaşlığına kabul edilme işlemleri İçişleri Bakanlığınca karara bağlanır. Aynı Kanunun 25 inci maddesi uyarınca Türk vatandaşlığını kaybetmiş olup da yeniden vatandaşlığa alınma isteği İçişleri Bakanlığınca uygun görülenler için ise Türk vatandaşlığına kabul edilme hususunda Bakanlar Kuruluna teklifte bulunulur. Yeniden vatandaşlığa alınma isteği uygun görülmeyenlerin vatandaşlığa alınma başvuruları ise İçişleri Bakanlığınca reddedilir.

Vatandaşlığa alınma işlemleri hakkında alınan kararlar ilgiliye ve müracaat makamlarına tebliğ olunur. Vatandaşlığa yeniden alınanların nüfus kütüklerindeki eski kayıtları canlandırılır. Diğer kişilerin ise nüfus kütüklerinde açılacak yeni hanelere kayıtları yapılır ve nüfus hüviyet cüzdanları verilir.

III -SEÇME HAKKI İLE KAZANMA

Çeşitleri

Madde 18-Bu kısımdaki vatandaşlık kazanmaları; Önceden Türk vatandaşı iken baba veya analarının kanun yolu veya yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığını kaybetmeleri halinde, kendilerinin de küçük bulunmaları sebebi ile bunlara bağlı olarak aynı şekilde kaybetmeleri veya Türk anadan doğmasına rağmen anaya izafetle Türk vatandaşlığını herhangi bir sebeple kazanamamaları veyahut Türk vatandaşlığı Kanununun 19 uncu maddesi gereğince yabancı ile evlenmek ve kocanın uyrukluğunu almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybeden kadının durumu gibi sebeplerle ve aşağıda gösterilen belirli şartların varlığı halinde , seçme hakkını kullanmak için bu Yönetmeliğin 14 üncü maddesindeki müracaat makamlarına bir dilekçe vermek kafidir. Dilekçede Türk vatandaşlığını kaybetme tarihi ve sebebi kayıptan sonra kazandığı uyrukluğun, doğum tarihi ve yeri ile ayrıca yabancı ile evlenenlerde evliliğin başlama ve sona erme tarihi gösterilir ve varsa belgeleri eklenir. Bu makamlarca dileğinin doğruluğu tespit edildiği takdirde derhal tescilleri yapılır ve İçişleri Bakanlığınca bilgi verilir.

Türk vatandaşlığını kaybeden küçükler

Madde 19-Aşağıdaki kişiler, Türk Medeni Kanununa göre reşit olmalarından başlayarak bir yıl içinde Türk vatandaşlığını seçebilirler:

a) **(Değişik: Resmi gazete ile neşir ve ilanı: 21 Mart 1981 Sayı: 17286)** yürürlükten kalktı.

b) Yabancı ile evlenmek sureti ile Türk vatandaşlığını kaybeden Türk kadınının bu evlenmeden önceki küçük çocukları, (Babanın ölmüş olması, belli olmaması veya vatansız bulunması sebepleri ile anasına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybetmeleri halinde)

c) Türk erkekle evlenmek suretiyle Türk vatandaşlığına geçen analarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kazanan ve Kanunun 28 inci maddesi uyarınca seçme hakkını kullanarak ayrılan analarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybeden küçükler,

ç) Kadına Türk vatandaşlığını kazandıran Türk erkekle evlenmesinden olan ve Kanunun 32 nci maddesinin 2 nci fıkrasında belirtilen şartlarla seçme hakkını kullanan analarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybeden küçükler,

d) Türk vatandaşlığından çıkan babalarına ve Kanunun 32 nci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca analarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybeden küçükler,

e) Seçme hakkı ile Türk vatandaşlığından ayrılan kişilerin küçük çocukları,

Rüşt yaşına girmeden müracaat veya reşit olmalarından başlayarak bir yılın geçmesi hallerinde bu madde uygulanamaz.

Bu gibiler seçme hakkı süresi olan bir yılı geçirdikleri takdirde Kanunun 8 ve Yönetmeliğinin 12 nci maddeleri uyarınca yeniden vatandaşlığa alınma isteğinde bulunabilirler.

Evlenme

Madde 20-Türk Vatandaşlığı Kanununun 19 uncu maddesi gereğince bir yabancı ile evlenmek ve kocasının uyruklüğünü almak sureti ile Türk vatandaşlığını kaybeden kadın bu evliliğin sona ermesinden başlayarak üç yıl içinde Türk vatandaşlığına dönebilir. Bu gibiler hakkında 18 inci madde hükümleri uygulanır. Bu şekilde vatandaşlığa dönenler için hiçbir makamın kararına lüzum yoktur. Evliliğin sona ermesinden başlayarak üç yıl geçmiş bulunursa seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığına dönmesi mümkün olmaz. Bu takdirde Kanunun 8 inci Yönetmeliğinin 12 nci maddelerinin uygulanması gerekir.

IV -VATANDAŞLIĞI KAZANMANIN SONUÇLARI

Etki

Madde 21-Türk vatandaşlığının hangi yolla olursa olsun kazanılması bazı kayıtlarla, kazanan kişinin eş ve çocukları üzerinde etki yapar. Bunlar vatandaşlığın kazanma çeşitlerine göre aşağıdaki maddelerde belirtilmiştir:

Kadına vatandaşlık kazandıran evlenmeden önceki küçük çocukları

Madde 22-Evlenme ile Türk vatandaşlığını kazanan kadının bu evlenmeden önceki küçük çocukları aşağıdaki şartlardan birinin mevcudiyeti halinde analarına bağlı olarak Türk vatandaşı olurlar.

- a)Babanın ölmüş olması,
- b)Babanın belli olmaması,
- c)Babanın vatansız olması,
- ç)Çocuğun vatansız olması,
- d)Velayetin anada bulunması,

Ancak babanın ölmüş veya velayetin anada bulunmuş olmaları halinde anaya bağlı olarak Türk vatandaşı olabilmesi için çocuğun milli kanununun müsaade etmesi ve vatandaşlığının değişmesine engel olmaması şarttır.

Eş ve reşit çocuklar

Madde 23-Genel olarak ikamet şartı veya istisnai olarak veyahut yeniden, ikamet şartsız vatandaşlığa alınmalar, eşlerin ve reşit çocukların vatandaşlıklarına tesir etmez, onlar da ayrı ayrı müracaat ederek istekte bulunmak zorundadırlar. Ancak vatansız kadın kocasına bağlı olarak Türk vatandaşı olur. Böyle bir durumda kocasının müracaatına dahil edilerek ayrı bir işlem yürütülmez.

Küçükler

Madde 24-Prensip olarak küçük çocuklar, Türk vatandaşlığına kabul edilen babalarına bağlı olarak Türk vatandaşı olurlar ve babalarının müracaatına girerek birlikte işlem görürler.

Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığına alınan kadının küçük çocukları

Madde 25-Türk vatandaşlığına alınan kadının küçük çocukları aşağıdaki hallerde Milli kanunları engel olmadığı takdirde analarına bağlı olarak Türk vatandaşı olurlar.

- a)Babanın ölmüş olması,
- b)Babanın belli olmaması,
- c)Babanın vatansız olması,
- ç)Çocuğun vatansız olması,
- d)Velayetin anada bulunması,

Yukarıdaki şartlardan biri mevcutsa ve çocuğun Milli kanunu da Türk vatandaşlığına girmesine mani hüküm taşıyorsa anaları ile birlikte ve onlara bağlı olarak Türk vatandaşı olurlar. Bunlar da analarının müracaatında yer alır ve ayrı bir işleme tabi tutulmazlar.

(EK FIKRA: Resmi gazete ile neşir ve ilanı : 21 Mart 1981-Sayı: 17286)

Bakanlar kurulu, ülkenin bütününde veya bir bölümünde sıkıyönetim veya olağanüstü hal ilan edilmiş olması halinde (g) bendine göre vatandaşlığımızı kayıp işlemine tabi tutulanlar hakkında 403 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin birinci ve Yönetmeliğin 48 inci maddesinin birinci fıkrası hükümlerinin uygulanmasına karar verilebilir.

Seçme hakkı ile dönenlerin eş ve çocukları

Madde 26-Seçme hakkı kullanarak Türk vatandaşlığına dönen kişilerin eşleri ve küçük çocukları hakkında da bu Yönetmeliğin 23,24 ve 25 inci maddeleri hükümleri uygulanır.

Evlenme ile Türk vatandaşlığından ayrılan kadının bu evlenmeden önceki küçük çocukları

Madde 27-Evlenme ile Türk vatandaşlığından ayrılmış analarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybeden küçük çocuklar, kaybı doğuran evlenmenin sona ermesi üzerine Yönetmeliğin 20 nci maddesi uyarınca seçme hakkı ile tekrar Türk vatandaşlığına dönen analarına bağlı olarak Türk vatandaşı olurlar. Kadına Türk vatandaşlığını kaybettiren , yabancı ile evlenmeden olan küçük çocuklar, ancak 25 inci maddedeki şartların bulunması halinde birinci fıkradan faydalanarak Türk vatandaşlığını analarına bağlı olarak alabilirler.

İKİNCİ BÖLÜM TÜRK VATANDAŞLIĞININ KAYBI

Kayıp yolları

Madde 28-Türk vatandaşlığının kaybı da kazanma gibi kanun yolu , yetkili makam kararı ve seçme hakkının kullanılması sureti ile olur. Birinci ve üçüncü yollarla kendiliğinden , ikinci yolla yetkili bir makam kararı sonunda Türk vatandaşlığı kaybedilmiş sayılır.

I -KANUN YOLU İLE KAYIP

Evlenme

Madde 29-Kanun yolu ile kayıp sadece yabancı ile evlenen Türk kadını için söz konusu olur ve aşağıdaki şartlarla tahakkuk eder:

a)Yabancı ile evlenen Türk kadına, kocanın Milli kanunu evlenme sebebi ile kendi vatandaşlığını bahşediyorsa.

b)Kadın evlenme akdi sırasında kocanın vatandaşlığına geçeceğini 55 inci madde gereğince yazılı olarak beyan etmişse,

Kadın kocanın vatandaşlığını belirli şartların gerçekleşmesi ile kazanıyorsa Türk vatandaşlığı o tarihte kayıp edilir. Bu şekilde vatandaşlığı kayıp edenlerin nüfus sicillerindeki hanelerine (Türk Vatandaşlığı Kanununun 19 uncu maddesi uyarınca uyruklu ile..... tarihinde evlendirme memurluğunda evlenmekle) kadınla birlikte kayıba giren küçük çocuklar varsa onların da hanesine (Kanunun 30 uncu maddesi gereğince analarına bağlı olarak) Türk vatandaşlığını kaybetmiştir şerhi verilir. Mümkün olduğu takdirde nüfus hüviyet cüzdanları alınır ve bu gibi kayıtlar İçişleri Bakanlığına bildirilir. Nüfus İşleri Genel Müdürlüğü Vatandaşlık Şubesinde kaydedilir.

II- YETKİLİ MAKAM KARARI İLE KAYIP

Çeşitleri

Madde 30-Yetkili makam kararı ile kayıp iki şekilde vukubulur.

- Vatandaşlıktan çıkma,
- Vatana bağlılıkla bağdaşmayan eylemler,

(b) bendinde Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 ve 26 ncı maddeleri ile (kaybettirme) ve (çıkma) olarak iki kısımda mütalaa edilmiştir. Türk Vatandaşlığı Kanununun kayıp bölümünde yer alan vatandaşlığa alınmanın iptali, vatandaşlık bakımından geriye (yani alınma tarihine) işleyen netice doğduğundan diğer kayıplarla karıştırılmamak lazımdır.

Vatandaşlıktan çıkma ve başka bir devlet vatandaşlığını kazanma izni

Madde 31- (Değişik : 4/5/2004 tarih ve 25452 sayılı R.G.) Vatandaşlıktan çıkma, bir Türk vatandaşına İçişleri Bakanlığı kararı ile başka bir devlet uyrukluluğuna geçmek için verilen özel izin mahiyetindedir. Vatandaşlıktan çıkmalarına izin verilecek kimselerde aşağıdaki şartlar aranır:

- Mümeyyiz ve reşit olmak,
- Hakkında herhangi bir mali ve cezai tahdit bulunmamak,
- Herhangi bir suç nedeni ile aranmakta olan kişilerden olmamak,
- Ne sebeple olursa olsun, başka bir devlet vatandaşlığını kazanmış olmak veya başka bir devlet vatandaşlığını kazanacağına ilişkin inandırıcı belirtileri bulunmak.

İnandırıcı belirti olarak, ilgilinin vatandaşlığına geçmek istediği devlet makamlarından verilmiş, o devlet vatandaşlığına kabul edileceğine ilişkin belge veya ilgilinin Türk vatandaşı olarak o ülkede uzun zamandan beri oturmasına ve orada mesleki, ticari veya sınai faaliyetlerde bulunmasına izin verildiğini gösteren belge veya o devlet vatandaşı ile evli olması ve bu durumun vatandaşlığa alınmasında kolaylıklar sağlayacağını anlaşılmış olması kabul edilebilir. Bu belgelerden en az birinin usulüne göre onaylanmış Türkçe tercümesinin izin dilekçesine eklenmiş olması gereklidir.

Müracaat

Madde 32-(Değişik: 17/07/1992 onay tarihli) Türk vatandaşlığından çıkma veya başka bir devlet vatandaşlığına geçmek ya da izin almadan başka bir devlet vatandaşlığına geçmiş olup da, bu durumlarının tespitinden önce başvurarak Türk vatandaşlığını da koruma izni isteyen kişilerin başvuracakları makamlar; yurt içinde oturdukları yerin en büyük mülki idare Amirliği , yurt dışında Türk konsolosluklarıdır.

Söz konusu işlemler için müracaat edenlere Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce düzenlenen ve Kanunun 20 nci maddesi uyarınca Türk vatandaşlığından çıkma izni için (Form-A) 22 nci madde

uyarınca başka bir devlet vatandaşlığına geçme izni için (Form-B), izin almadan başka bir devlet vatandaşlığına geçmiş olup da Türk vatandaşlığını koruma izni için (Form-C), olarak düzenlenmiş bulunan form dilekçeler doldurtulur.

Bu form dilekçelere:

1-Nüfus cüzdanı veya kütüklerindeki güncel bilgileri kapsayan diğer belgelerin onaylı örnekleri,

2-Rüştünü ispat etmemiş ancak, 15 yaşından büyük çocukları bulunanların bu çocukları vatandaşlığa kabul teminat belgesinde belirtilmiş ise, baba ya da analarına bağlı olarak işlem görmek isteyip istemediklerine ilişkin muvafakat dilekçeleri,

3-Başka bir devlet vatandaşlığını kazanmış bulunanların hangi devlet vatandaşı olduklarını gösteren belgelerin veya uyrukluluğuna geçmek istedikleri yabancı devlet vatandaşlığına kabul edileceklerine ilişkin teminat belgeleri ya da diğer inandırıcı belgelerin Türkçe'ye çevrilmiş onaylı örnekleri.

4- 4 adet vesikalık fotoğraf eklenir.

Dilekçeyi alan makamlar yukarıda belirtilen hususların tam olarak açıklanıp açıklanmadığını inceler, müracaat dosyalarını tamamlatarak var ise ilgililer hakkındaki görüşlerini de belirtecekleri bir yazı ile birlikte İçişleri Bakanlığına gönderirler.

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne gerekli diğer bilgi ve belgeler sağlanarak dosya tamamlanır ve işlem sonuçlandırılır.

Çıkma ve izin belgeleri

Madde 33-(Değişik: 4/5/2004 tarih ve 25452 sayılı R.G.) Çıkma izin belgeleri aşağıda gösterilmiştir.

a)Çıkma Belgesi

Çıkma belgesi, ilgilinin Türk vatandaşlığından çıktığını gösteren ve verilmesi ile Türk vatandaşlığının kaybedilmesi sonucunu doğuran belgedir.

İçişleri Bakanlığı kararı ile Türk vatandaşlığından çıkmasına izin verilen kişi aynı zamanda başka bir devlet vatandaşı ise, çıkma belgesi derhal imza karşılığında kendisine verilir.

b)İzin belgesi:

İzin belgesi kişinin başka bir devlet vatandaşlığına geçmesine yetkili Türk makamlarınca izin verildiğini gösteren belgedir.

Bu belge Türk vatandaşlığından çıkmak isteyen ve henüz başka bir devlet vatandaşlığını kazanmamış olanlarla, başka bir devlet vatandaşlığını kazanmak isteyenlere verilir.

Türk vatandaşlığından çıkmak isteyen kişi bu belgeye dayanarak istediği devlet vatandaşlığını kazandıktan sonra, bu devlet makamlarından alacağı belgeyi yetkili Türk makamlara verdiği zaman kendisine Türk vatandaşlığından çıkma belgesi verilir.

İzin belgesi üç yıl için geçerlidir. Bu belgeyi alanlardan belgenin verildiği tarihten itibaren en geç 3 yıl içinde istedikleri devlet vatandaşlığını kazananlar, bu devlet makamlarından alacakları belgeyi yurt dışında Türk konsolosluklarına vermekle yükümlüdürler.

İstenilen devlet vatandaşlığının kazanılmaması halinde de alınan belge yukarıda belirtilen makamlara iade edilir.

3 yıl sonunda yukarıdaki fıkralara göre istenilen bilgi ve belgeleri vermeyen veya izin belgesini iade etmeyenler hakkında 34 üncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca işlem yapılır.

Çıkma ve izin belgelerinin hükmü

Madde 34- (Değişik: 4/5/2004 tarih ve 25452 sayılı R.G.) İçişleri Bakanlığı kararı ile Türk vatandaşlığından çıkmasına izin verilen kişiye çıkma belgesinin verilmesi ile Türk vatandaşlığı kaybedilir.

Nüfus İşleri Genel Müdürlüğüne vatandaşlıktan çıkan ve kendisi ile birlikte işlem görenlerin Türk vatandaşlığını kaybettiği aile kütüklerine işletilerek kayıtlarının kapatılması sağlanır.

Kendilerine İçişleri Bakanlığınca başka devlet vatandaşlığını kazanma izin belgesi verilmiş olup da 3 yıllık süre içinde yetkili Türk makamlarına herhangi bir bilgi veya belge vermeyenlerle istediği devlet vatandaşlığını kazanamaması halinde almış olduğu izin belgesini iade etmeyenlerin İçişleri Bakanlığının teklifi ile Bakanlar Kurulunca Türk vatandaşlığını kaybedip etmediklerine karar verilir. Alınacak karar göre aile kütüklerine gerekli açıklamalar düşülür.

Bakanlar kurulunca Türk vatandaşlığını kaybettiğine karar verilenler bu kararın Resmi Gazetede ilanından sonra istediği devlet vatandaşlığını kazanamadığından bahisle yetkili Türk makamlarına başvururlarsa haklarında 403 sayılı Türk vatandaşlığı Kanununun 8 inci maddesi hükmü uygulanır.

İPTAL

Sebep ve yapılacak işler

Madde 35-Vatandaşlığa alınma ilgili kişilerin, Yönetmeliğin 10, 11, 15 inci maddelerinde belirtilen şartlar ve soruşturma konularında, yalan beyanları veya önemli hususları gizlemeleri sonucu vuku bulduğuna bilgi edindiği ve belgelendirildiği takdirde İçişleri Bakanlığı durumu Bakanlar Kuruluna sunar ve vatandaşlığa alınma kararı iptal edilir. Vatandaşlığa alınma tarihinden başlayarak beş yıl geçtikten sonra iptal kararı verilemez.

İptal işlemleri, vatandaşlığa alındığı zaman kaydedildiği yer nüfus siciline şerh verilmek sureti ile tescil olunur.

VATANA BAĞLILIKLA BAĞDAŞMAYAN EYLEMLER

Kaybettirme

Madde 36-Aşağıda gösterilen eylemleri sabit olan kişilerin Türk vatandaşlığını kaybettiklerine Bakanlar Kurulunca karar verilebilir:

a)Türk Vatandaşlığı Kanununun 20 nci maddesi ve 22 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca izin almaksızın kendi istekleri ile başka bir devlet vatandaşlığını kazandığı tespit edilenler (bunlardan bu durumlarının tespitinden önce kendiliklerinden izin için başvurular hakkında bu Yönetmeliğin 31 inci maddesi uyarınca işlem yapılır.)

b)Yurt içinde ve dışında herhangi yabancı bir devletin resmi veya özel, askeri veya sivil bir hizmetinde bulunanlara, bu hizmetlerin Türkiye'nin menfaatlerine aykırı olduğu, Hükümetçe (Bakanlar Kurulunca) kararlaştırılıp bu görevi bırakmaları kendilerine yurt içinde mülkiye amirleri, yurt dışında elçilik veya konsolosluklarımız tarafından yazı ile bildirildiği halde üç aydan az olmamak şartı ile Hükümet kararında belirtilecek münasip bir süre içerisinde kendi istekleri ile bu hizmetten ayrılmayanlar.

c)Türkiye ile savaş halinde bulunan bir devletin her türlü hizmetinde hükümetin izni olmaksızın ve (b) bendindeki karar ve tebliğe lüzum kalmadan kendi istekleri ile çalışmaya devam edenler.

ç)Türk vatandaşı olarak yurt dışında bulunup da muvazzaf askerlik görevini yapmak veya Türkiye'nin savaş haline girmesi üzerine yurt savunmasına katılmak için elçilikler, konsolosluklar veya Hükümetçe yetkili kılınmış diğer makamlar tarafından usulen yapılacak çağrıya mazeretsiz olarak üç ay içinde icabet etmeyenler. (usulen yapılacak çağrı Türk kanunları ile ilgilinin oturduğu yabancı memleket mevzuatının tespit ettiği şekillerde, mazeret de Askerlik kanunları çerçevesi içinde düşünülecektir.)

d)Yurt içinde askere alınmış olup kıtasına sevk edilirken veya kıtalarına katıldıktan sonra yurt dışına kaçıp da ilgili kanunların kabul ettiği süre içinde dönmeyenler.

e)Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları ile askerlik görevini yapmakta olanlardan görev, izin, hava değişimi veya tedavi için yurt dışında bulunup da süresi bittiği halde mazeretsiz olarak üç ay içinde geri gelmeyenler.

f)Türk vatandaşlığı Kanununun 6.7 ve 8 inci, Yönetmeliğin 10,11,12 nci maddeleri gereğince yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığını sonradan kazanmış kişilerden kesintisiz olarak yedi yıl ve daha fazla Türkiye dışında oturan ve Türkiye ile maddi ve manevi ilgisini ve bağlılığını kesmediğine ve Türk vatandaşlığını muhafaza ettiğine delalet edecek resmi temas ve işlemleri bulunmayanlar, (Bu bend sadece müktesep olarak Türk vatandaşlığını kazanmış olanlara) diğer bentler, doğumla (asli) ve yetkili makam kararı veya seçme hakkının kullanılması ile Türk vatandaşlığını kazanan (Müktesep) bütün vatandaşlara uygulanır.

f) bendinde belirtilen haller dışında, yabancı memleketlerdeki Türk vatandaşlarının kaldırılmış 1312 sayılı kanununun 10 uncu maddesinin son bendinde görülen her yıl Türk konsolosluğuna tescil edilme yükümlülüğü nazara alınmamıştır. Bu maddenin (ç), (d) ve (e) bentlerine göre karar verilebilmesi için Milli Savunma Bakanlığının İçişleri Bakanlığına, diğer bentler içinde doğrudan doğruya İçişleri Bakanlığının Bakanlar Kuruluna teklifi şarttır.

g) **(Ek: Resmi gazete ile neşir ve ilan: 21 Mart 1981 Sayı: 17286)** Yurt dışında olup ta Türkiye Cumhuriyeti'nin iç ve dış güvenliği (Türk Ceza Kanununun 2 nci kitabının 1 inci bap, 1 inci fasıl ve 2 nci fasıl hükümleri içinde yer alan maddeler ile Askeri Ceza Kanununun aynı amaca yönelik hükümleri, silah kaçakçılığı veya benzeri suçlar) hangi yolla olursa olsun kanunların suç saydığı şekilde iktisadi ve mali güvenliği aleyhinde (mal , döviz. altın, uyuşturucu madde, hileli vergi kaçakçılığı veya benzeri) faaliyetlerde bulunmaktan sanık olarak haklarında yetkili Cumhuriyet Savcıları veya Askeri Savcılarca soruşturma açılan veya yurt içinde bu tür faaliyetlerde bulunup da haklarında soruşturma açılmasından önce veya sonra her ne suretle olursa olsun yurt dışına çıkmaları nedeniyle , haklarında kamu davası açılmasına veya ceza kovuşturmasına veya hükmün infazına olanak bulunmayan ve gelmesi için yapılan duyuruya rağmen 3 ay içinde sıkıyönetim ve olağanüstü hallerde bir ay içinde , yurda dönmeyenler yukarıdaki bentte sayılan sanık veya hükümlü hakkında Türk vatandaşlığını kaybettirme işlemi yapılabilmesi için:

1-Sanık hakkında yurt dışında bulunması nedeniyle, kamu davası açılmasına olanak bulunmadığının Cumhuriyet Savcılıkları veya Askeri Savcılıklarca bildirilmesi,

2-Yurt dışında bulunması nedeniyle sanığın savunmasının tespitine ve davanın sonuçlandırılmasına olanak bulunmadığına ilgili mahkemece karar verilmesi.

3-Hükümlü hakkında, yurt dışında bulunması nedeni ile verilmiş olan hüküm infazına olanak bulunmadığının Cumhuriyet Savcılıkları veya Askeri Savcılıklarca bildirilmesi, şarttır.

Yukarıda belirtilen durumlarda ilgili Cumhuriyet Savcısı veya Askeri Savcı sanığın tam kimliği ve nüfusta kayıtlı olduğu yer ile tespit edilen yurt dışı adresinin ve isnat olunan suçu veya hükümlülerle ilgili olarak infazın yapılamayışı nedeniyle ilgili yazıyı veya mahkemenin sanığı yurt dışında bulunması nedeni ile ceza kovuşturmasının yapamayacağı konusundaki karar örneğini ilgisine göre Adalet Bakanlığına veya Milli Savunma Bakanlığına gönderir. Adı geçen Bakanlıklara intikal eden bilgi ve belgelerin ilgili hakkında 403 sayılı Kanununun 25 inci maddesine eklenen son fıkra gereğince 35 inci maddenin birinci fıkrasının uygulanması hususundaki görüşlerini de belirtmek suretiyle İçişleri Bakanlığına gönderirler.

İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünde dosya incelenir. Varsa eksiklikleri tamamlattırılır, ilgilinin aile kayıt örneği de getirilerek dosyaya eklenir. Maddede kayıp işlemi için ön görülen bütün unsurların tamam olduğu anlaşıldıktan ve sanığın malları hakkında yapılacak işlem hakkındaki İçişleri Bakanlığı görüşü de saptandıktan sonra sanığa yurda dönmesi için duyuru yapılır.

Duyuru, bilinen yurt içi ve yurt dışı adreslerine gönderilerek bir yazı ve aynı zamanda Resmi Gazete ile ilan suretiyle yapılır. Yurt dışı adresi belirli değil ise ilan Hükümet Bildirisi olarak Türkiye Radyo ve Televizyonlarında iki defa üst üste yayınlanır. Kanunda gösterilen süreler en son ilan tarihinden itibaren işlemeye başlar.

Sanığın mallarının tasfiyesini gerektiren hallerde bloke işlemine esas olmak üzere malların tespiti ve bu mallar üzerinde yapılacak işlemlerin durdurulması için İçişleri Bakanlığınca durum Maliye Bakanlığı ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğüne bildirilir.

Kanunen belirli süreler içinde sanık yurda döneceğini bildirdiği takdirde kayıp işlemi derhal durdurulur. Bu yolda bir başvuru alan bütün dış temsilciliklerimiz ve ilgili makamlar en seri vasıta ile durumu İçişleri Bakanlığın Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne bildirirler.

Kanunda öngörülen ilanla belirtilen sürenin geçmesine rağmen sanık yurda dönmez veya döneceği yolunda bir bildirimde bulunmazsa , Bakanlar Kurulu Kararı alınarak gereği yapılır. Bakanlar Kurulunca malların tasfiyesine karar verilmiş olması halinde tüm malları bloke edilerek karar aleyhinde Danıştay'a başvurma süresi geçtikten ve Danıştay'a dava açılmadığı anlaşıldıktan sonra Maliye Bakanlığınca tasfiye işlemine başlanır.

h)Herhangi bir yolla yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanmış olup kesintisiz olarak en az 7 yıl süreyle Türkiye dışında oturan ve Türkiye ile ilgisini ve bağlılığını kesmediğine ve Türk vatandaşlığını muhafaza etmek istediğine delalet edecek resmi temas ve işlemlerde bulunmayan,

Kişilerin Türk vatandaşlığını kaybettiklerine İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.

İlgilinin Türkiye'de gayri menkullerinin veya iş yerlerinin bulunması , ailesinden bir kısmının Türkiye'de oturması, ilgilinin bunlarla bağlılığını sürdürecektir bu süre içinde zaman zaman yurda gelip gitmesi, şahsi ve manevi halinde meydana gelen değişikliklerle diğer nüfus olaylarını yetkili makamlara bildirilmesi ve askerlik işlemlerini yaptırması halinde Türkiye ile ilgi ve bağlılığını kesmediğini ve Türk vatandaşlığını korumak istediği anlaşılır.

Çıkarma

Madde 37-Yurt dışında bulunup da Türkiye Cumhuriyetinin iç ve dış güvenliği (Türk Ceza Kanununun 2 inci kitabının 1 inci bab, 1 inci fasıl ve 2 nci fasıl hükümleri içinde yer alan maddeler ile Askeri Ceza Kanununun aynı amaca yönelik hükümleri, silah kaçakçılığı veya benzeri suçlar) ile hangi yolla olursa olsun kanunların suç saydığı şekilde iktisadi ve mali güvenliği aleyhinde (mal. döviz, altın uyuşturucu madde hileli vergi kaçakçılığı veya benzeri) faaliyetlerde bulunmaktan sanık olarak haklarında yetkili Cumhuriyet Savcıları veya Askeri Savcılarca soruşturma açılan veya yurt içinde bu tür faaliyetlerde bulunup da haklarında soruşturma açılmasından önce veya sonra her ne suretle olursa olsun, yurt dışına çıkmaları nedeniyle haklarında kamu davası açılmasına veya ceza kovuşturmasına veya hükmün infazına olanak bulunmayan ve gelmesi için yapılan duyuruya rağmen savaş, sıkıyönetim ve olağanüstü hallerde bir ay içinde yurda dönmeyen vatandaşlığımızı sonradan (müktesep) kazananlar, Bakanlar Kurulu Kararı ile vatandaşlıktan çıkarılabilirler.

Yukarıdaki hükmün uygulanmasında 36 ncı maddenin (g) bendindeki usullere göre işlem yapılır. Bu hüküm Türkiye savaş halinde iken asli vatandaşlarımız hakkında da uygulanabilir.

III-SEÇME HAKKI İLE KAYIP

Uygulama alanı

Madde 38-Seçme hakkı ile kayıp Türk vatandaşlığını çeşitli sebeplerle kazanmış çocuklarla evlenme ile Türk vatandaşı olmuş kadınlara uygulanır ve hiçbir makamın tasarrufuna ihtiyaç göstermeden, iradesini açıklamakla hüküm ifade eder.

Bir kimseye bağlı olarak kazanılan vatandaşlığın kaybı

Madde 39-Aşağıdaki Türk vatandaşları Türk Medeni Kanununa göre reşit olmalarından başlayarak iki yıl içinde Türk vatandaşlığından seçme hakkını kullanmak suretiyle ayrılabilirler:

a)(Değişik: Resmi gazete ile neşir ve ilan : 21 Mart 1981 Sayı: 17286) Analarına bağlı olarak doğumla Kanunun 1 inci, Yönetmeliğin 4 üncü maddeleri gereğince Türk vatandaşı oldukları halde doğumla veya sonradan yabancı babalarının vatandaşlığını kazananlar,

Evlenme ile Türk vatandaşlığını kazanan kadının seçme hakkı ile ayrılması

Madde 40-Kanunun 5 inci Yönetmeliğin 8 inci maddeleri gereğince evlenme ile Türk vatandaşlığını kazanan kadınlar, evliliğin sona ermesinden başlayarak üç yıl içinde Türk vatandaşlığından ayrılabilir. Ancak bu suretle Türk vatandaşlığının kaybı kadının evlenmeden önceki vatandaşlığını muhafaza etmesi veya Türk vatandaşlığını evlenme ile kazanmasından dolayı eski vatandaşlığını kaybetmişse bu madde uyarınca ayrılması ile eski vatandaşlığına dönebilmesi imkanına bağlıdır. Evliliğin sora ermesi sebebi ile Türk vatandaşlığından ayrılışın kendisini vatansız hale getirmemesi lazımdır.

Yapılacak işlem

Madde 41-Yukarıdaki 39 ve 40 ıncı maddelere uygun olarak seçme hakkı ile kayıp için hiçbir yetkili makam tasarrufu istenmemekle beraber müracaatı alan idare makamları ve konsolosluklar, adı geçen maddelerin aradığı şartları tespit ve vatansız kalmayacaklarını ispat eden belgeleri eklemek sureti ile ilgiliye ait düzenlenecek dosyayı İçişleri Bakanlığına gönderirler. Bakanlık Nüfus İşleri Genel Müdürlüğü nüfus kayıtlarını kayıp şerhlerini vermek üzere ilgili valiliğe sevk ederler. Yukarıda sözü edilen maddelere uymayan veya vatansız kalacakları anlaşılan hallerde müracaat makamları İçişleri Bakanlığına intikal ettirmeden bu hakkın kullanılmayacağını ilgiliye tebliğ ederler.

IV- KAYBIN SONUÇLARI

Türk vatandaşlığını kaybeden ve Türk vatandaşlığından çıkmasına izin verilenlerin hukuki durumu

Madde 42- (Değişik: 4/5/2004 tarih ve 25452 sayılı R.G.) 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu gereğince Türk vatandaşlığını kaybeden kişiler, kayıp tarihinden başlayarak yabancı muamelesine tabi tutulurlar. Türkiye'de ikamet, seyahat, taşınmaz mal edinme, ferağ, miras ve çalışma gibi konularda Türk Kanunlarının yabancılara tanıdığı haklardan yararlanabilirler.

Ancak, doğumla Türk vatandaşlığını kazanmış olup da sonradan İçişleri Bakanlığından çıkma izni almak suretiyle yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanan kişiler ve bunların kanuni mirasçıları, Türkiye Cumhuriyeti'nin milli güvenliği ve kamu düzenine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, Türkiye'de ikamet, seyahat, çalışma, yatırım, ticari faaliyet, miras, taşınır-taşınmaz mal satın alma, ferağ, kiralama gibi konularda, Türk vatandaşlarına tanınan haklardan aynen yararlanmaya devam ederler.

Bu kişilere istekleri üzerine yurt dışında Türk temsilcilikleri, yurt içinde ise Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüklerince bu durumlarını gösteren bir belge verilir. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne örneği hazırlanarak basdırılan ve düzenlenmesine ilişkin esasları belirlenen bu belgenin 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 29 uncu maddesinde belirtilen konulara ilişkin işlemler sırasında ibraz edilmesi zorunludur.

Bu şekilde hakları saklı tutulan kişinin ölümü halinde kanuni mirasçıları veraset ilanı ile belirlenir.

Bu kişilerin ülkede ikamet, seyahat, çalışma, yatırım, ticari faaliyet, miras, taşınır-taşınmaz mal iktisabı ile ferağ konularında kendilerine tanınan haklar konusundaki işlemler yürürlükte bulunan mevzuat çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlarca yürütülür.

Türk vatandaşlığının iptali ile vatandaşlıktan çıkarmanın sonuçlarını belirten 403 sayılı Türk vatandaşlığı Kanununun 33 üncü ve 35 inci, 11/2/1964 tarihli ve 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 46 ncı ve 48 inci maddeleri hükümleri saklıdır.”

Evlenme ile Türk vatandaşlığını kaybeden kadının evlenmeden önceki küçük çocukları

Madde 43-Kanunun 19 ve Yönetmeliğin 29 uncu maddeleri gereğince yabancı ile evlenmek sureti ile Türk vatandaşlığını kanun yolu ile kaybeden kadının bu evlenmeden önceki küçük çocukları , aşağıdaki hallerden birisinin bulunması ile analarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybederler.

- a)Babanın ölmüş bulunması,
- b)Babanın belli olmaması,

c) Babanın vatansız olması,

Bu madde gereğince Türk vatandaşlığının kaybı, çocuk 15 yaşından büyükse kendisinin yazılı muvafakatına bağlıdır.

Bu kayıp çocukları vatansız kılacaksa Türk kalırlar.

Çıkma izninin eş ve çocuklara etkisi

Madde 44 -(Değişik: 4/5/2004 tarih ve 25452 sayılı R.G.) Vatandaşlıktan çıkma eşin vatandaşlığını etkilemez. Ancak Türk vatandaşlığından çıkan babanın küçük çocukları:

- a) Ananın ölmüş bulunması,
- b) Ananın yabancı olması,
- c) Velayetin babada bulunması ve ananın yazılı muvafakatının alınması.

Hallerinde babalarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybederler. Ancak, ananın muvafakat etmemesi durumunda mahkemeden alınacak karara göre işlem yapılır. Babaya bağlı olarak vatandaşlığın kaybı, çocuk 15 yaşından büyük ise, yazılı muvafakatine bağlıdır.

Yukarıdaki hükümler gereğince vatandaşlığın kaybı çocukları vatansız kılacaksa, çocuklar Türk kalırlar. Çocuğun muvafakat etmediği veya kayıpla baba ile birlikte babanın kazandığı vatandaşlığı kazanmasının mümkün olmadığı ve vatansız kaldığı durumlarda kayıp vuku bulmaz.

Vatandaşlıktan çıkan ananın küçük çocukları

Madde 45- (Değişik: 4/5/2004 tarih ve 25452 sayılı R.G.) Ananın yalnız olarak Türk vatandaşlığından çıkması, küçük çocukların vatandaşlığına tesir etmez. Ancak vatandaşlıktan çıkan ananın küçük çocukları;

- a) Babanın ölmüş olması,
- b) Babanın belli olmaması,
- c) Babanın yabancı olması,
- d) Velayetin anada bulunması ve babanın yazılı muvafakatinin alınması.

Hallerinde, annelerine bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybederler. Ancak, babanın muvafakat etmemesi durumunda mahkemeden alınacak karara göre işlem yapılır. Anaya bağlı olarak vatandaşlığın kaybı, çocuk 15 yaşından büyük ise yazılı muvafakatine bağlıdır.

Yukarıdaki hükümler gereğince vatandaşlığın kaybı çocukları vatansız kılacaksa çocuklar Türk kalırlar. Çocuğun muvafakat etmediği veya kayıpla ana ile birlikte ananın kazandığı vatandaşlığı kazanması mümkün olmadığı ve vatansız kaldığı takdirde kayıp vukubulmaz.

İptalin neticesi

Madde 46-Türk Vatandaşlığı Kanununun 24 üncü, Yönetmeliğin 35 inci maddeleri gereğince vatandaşlığa alınma kararı iptal edilen kişiye bağlı olarak Türk vatandaşlığını kazanan eş ve çocukları hakkında da bu iptal hüküm ifade eder. Yani iptal kararı ilgili ile birlikte ve ona bağlı olarak Türk vatandaşı olmuş eş ve çocuklara da sirayet eder, ancak vatandaşlığına kabulleri tarihinden başlayarak yapmış oldukları muameleler bakımından iptal kararının hükümleri geriye yürümez.

Bakanlar Kurulunca vatandaşlığı iptal edilenlerin kararında ilgililerin mallarının tasfiyesi ile kendilerinin sınır dışı edilmeleri belirtilmişse bu gibiler en geç bir yıl içinde, Türkiye'deki mallarını tasfiye ederek ikametgah ve iş merkezlerini yurt dışına nakil ve memleketi terk etmek zorundadırlar. Aksi halde malları Hazinece satılarak bedelleri nam ve hesaplarına milli bir bankaya yatırılır ve kendileri de sınır dışı edilir. İptal kararı alınca Nüfus İşleri Genel Müdürlüğü mal tasfiyesi ve sınır dışı işlemleri olacaksa bu kararın birer örneklerini gereği yapılmak üzere Maliye Bakanlığına ve Emniyet Genel Müdürlüğüne gönderir ve ilgili Valiliği de haberdar eder.

Haklarında iptal kararı verilenler bu karar aleyhine Danıştay'a başvurdukları takdirde, mallarının tasfiyesi ve sınır dışı işlemleri dava sonuna bırakılır.

Kaybettirme ve çıkarmanın etkisi

Madde 47-Genel olarak vatandaşlığı yetkili makam kararı ile kaybettirme ve çıkarma şahsidir. İlgilinin eşi ve çocuklarına etki yapmaz.

Çıkarmanın neticesi

Madde 48-Kanununun 26 ncı ve bu Yönetmeliğin 37 nci maddeleri gereğince Türk vatandaşlığından çıkarılan kişilerin Türkiye’de bulunan malları, Hazinece tasfiye edilir ve bedelleri nam ve hesaplarına milli bir bankaya yatırılır. (Türk Vatandaşlığı Kanunu yurt içinde bulunan hiçbir vatandaşın çıkarılmasını terviç etmediğinden vatandaşlıktan çıkarılan kişiler mutlaka yurtdışındadırlar) malların tasfiyesi için 46 ncı maddede olduğu gibi Maliye Bakanlığı haberdar edilir ve çıkarma kararı konsolosluklar aracılığı ile ilgiliye resmen duyurulur.

Vatandaşlıktan çıkarılan kişiler çıkarma kararı aleyhinde Danıştay’a başvurdukları takdirde mallarının tasfiyesi dava sonuna kadar yapılamaz. Çıkarma kararının ilgiliye tebliğinden ve Resmi Gazete ile yayınlanmasından önce Türkiye’ye dönenler hakkında vatandaşlıktan çıkarma işleri durdurulur.

Türk vatandaşlığından çıkarılanlar hiçbir şekilde yeniden Türk vatandaşlığını kazanamazlar ve Türkiye’ye yerleşmemek ve genel hükümlere tabi olmak şartı ile Türkiye’ye gelebilirler.

Seçme hakkı ile ayrılanların eş ve çocukları

Madde 49-Bu Yönetmeliğin vatandaşlıktan çıkmanın sonuçlarını düzenleyen 44 ve 45 inci maddeleri, 38 ve 39 uncu maddeler uyarınca seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığından ayrılan kişilerin eşleri ve küçük çocukları hakkında da uygulanır.

Küçük çocuklar

Madde 50-Bir Türk erkekle evlenmek suretiyle Bu Yönetmeliğin 8 inci maddesi uyarınca Türk vatandaşlığına geçen analarına bağlı olarak 22 inci madde gereğince Türk vatandaşlığını kazanan küçük çocuklar, kadının 40 ncı maddede uygun olarak evliliğin son bulmasından sonra seçme hakkını kullanmak sureti ile Türk vatandaşlığından ayrılması halinde keza analarına bağlı Türk vatandaşlığını kaybederler.

Kadına Türk vatandaşlığını kazandıran evlenmeden olan küçük çocukları 45 inci madde de belirtilen şartlarla seçme hakkını kullanan analarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybederler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Türk Vatandaşlığının İspatı ve Yargı Yolu

İspat

Madde 51-Türk vatandaşlığının ispatı herhangi bir şekle tabi tutulmamıştır. Her türlü belge ve resmi kayıtlarla benzeri , aksi sabit oluncaya kadar ilgilinin Türk vatandaşı olduğuna karine teşkil eder. Aşağıdaki kayıt ve belgeler (Hemen her vatandaşta bulunacağı için) başlıca vatandaşlık ispatı vasıtası kabul edilmiştir.

- a)Türkiye Cumhuriyeti nüfus sicilli kayıtları,
- b)Nüfus hüviyet cüzdanları,
- c)Pasaport ve pasaport yerine geçen belgeler,
- ç)Türk konsolosluklarınca verilmiş vatandaşlık ilmühaberleri,

İdari makamlar

Madde 52-Bir kimsenin Türk vatandaşı olup olmadığı hakkında resmi Türk makam ve dairelerince tereddüde düşüldüğü takdirde anlaşmazlığı, kanun, yönetmelik ve uyrukluk anlaşmaları çerçevesi içinde halletmek için konu İçişleri Bakanlığında sorulur. Bu Bakanlık Nüfus İşleri Genel Müdürlüğü Vatandaşlık

Şubesi Tetkik Bürosu, gereken incelemeyi yapar ve kararını Genel Müdürlüğün onayına sunduktan sonra ilgili yere karşılık verir.

YARGI YOLU

Danıştay

Madde 53-Vatandaşlık hakkında yetkili idare makamlarınca verilen her türlü kararlar aleyhine ilgililerce Danıştay'a dava açılabilir.

Diğer yargı organları

Madde 54-Danıştay dışında her türlü yargı organı önünde her hangi bir dava münasebeti ile bir kimsenin Türk vatandaşı olup olmadığı iddia edilir ve ilgili organ tarafından tereddüde düşülürse bu husus İçişleri Bakanlığından sorulur ve 52 nci maddedeki usule göre varılan netice en geç bir ay içinde ilgili yere bildirilir.

İçişleri Bakanlığınca verilen kararın davaya bakmakta olan mahkemece taraflara tebliğinden başlayarak bir ay içinde ilgililerce Danıştay'a başvurulmadığı takdirde Bakanlık kararı kesinleşir. İçişleri Bakanlığı kararına uyulmayarak taraflardan biri Danıştay'a başvurursa bakılmakta olan dava 403 sayılı Kanununun 41 inci maddesi esaslarına uyularak Danıştay kararına kadar durdurulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Evlenmede vatandaşlıkla ilgili beyan

Madde 55- (Değişik : 4/5/2004 tarih ve 25452 sayılı R.G.) 29 uncu maddedeki beyan,

a) Evlenme, evlendirmeye yetkili Türk makamları önünde yapıldığı takdirde evlenme akdinin yapıldığı sırada o makama,

b) Evlenme evlendirmeye yetkili yabancı makamlar önünde yapıldığı takdirde, evlenmeyi tescil ile görevli Türk makamlarına, evlenme akdinden başlayarak bir aylık süre içinde yazılı olarak yapılır. (a) ve (b) bentlerine uygun olarak yapılan beyanı alan makam evlenmenin tesciline ait işlemler evrak ile birlikte bunu ilgili nüfus memurluğuna gönderir. Nüfus memurluğu da başka bir emir ve karar beklemeden nüfus siciline kaydederek, ayrılan kadına kayıp şerhi, Türk vatandaşı olan kadına da nüfus hüviyeti cüzdanı verir ve İçişleri Bakanlığına bildirir.

Seçme hakkını kullanma şekli

Madde 56-Türk Vatandaşlığı Kanununun 12,13,27,28 inci Yönetmeliğin 18,19,20,39 ve 40 nci maddeleri gereğince seçme hakları İçişleri Bakanlığına gönderilmek üzere mahallin en büyük mülkiye amirliğine ve yabancı memleketlerde de Türkiye Elçilik ve Konsolosluklarına yazılı bildiriye bulunmak sureti ile yapılır.

Maddi hataların düzeltilmesi

Madde 57-Türk Vatandaşlığı Kanununa göre vatandaşlığın kazanılması, kaybettirilmesi, iptal ve çıkarma gibi yetkili makamlarca alınan kararlardan maddi bir hata bulunduğu sonradan anlaşılırsa, bu kararı veren makam düzeltme veya değiştirme kararı alabilir.

Resmi Gazete'de yayım

Madde 58-(Değişik: 17.07.1992 onay tarihli) Bakanlar Kurulu kararı ile Türk vatandaşlığına alınanlardan gerekli görülenler ile Türk vatandaşlığını kaybedenlerin tam hüviyetleri Resmi Gazete'de yayımlanır.

Bunlardan adresi bilinmeyenler hakkında ilanen tebliği bu yayım tarihinden itibaren 1 (bir) yıl sonra yapılmış sayılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Son Hükümler**

Kaldırılan kanunlar

Madde 59-11/2/1964 tarihli ve 403 sayılı Kanununun 46 ncı maddesi ile vatandaşlıkla ilgili bazı önemli kanun ve hükümleri saklı tutulmuş diğerlerini yürürlükten kaldırılmıştır.

A) Saklı kalanlar:

1) Hilafetin İlgasına ve Hanedanı Osmanî'nin Türkiye Cumhuriyeti Memaliki Haricine Çıkarılmasına Dair 3 Mart 1340 tarihli ve 431 sayılı Kanun,

2) 431 sayılı Kanununun 2 inci maddesinin değiştirilmesi ve aynı kanuna bazı maddeler eklenmesi hakkında 16 Haziran 1952 tarihli ve 5958 sayılı kanun,

3) 14/6/1934 tarihli ve 2510 sayılı İskan Kanununun vatandaşlıkla ilgili ve göçmenlere uygulanan hükümleri.

B) Kaldırılan kanunlar:

1-Şeraiti Muayyeniyi Haiz olmayan Osmanlı Tebaasının Türk Vatandaşlığından İskatı Hakkında 25/5/1927 tarihli ve 1041 sayılı Kanun,

2-23/5/1928 tarihli ve 1312 sayılı Türk vatandaşlığı Kanunu,

3-11/2/1964 tarihli ve 403 sayılı Kanuna aykırı diğer hükümler.

Kayıp kişiler

Madde 60-Türk Vatandaşlığı Kanunu geçici iki madde ile kayıp kişiler ve 1312 sayılı Kanuna göre ıskat edilenler hakkında hükümler koymuştur. Buna göre,

1-Millî mücadeleden sonra (Avdeti gayri caizdir) şerhini havi Büyük Millet Meclisi Hükümeti veya işgal devletlerinin İstanbul temsilcileri tarafından verilen pasaportlarla veya hiçbir belgesi olmaksızın Türkiye'den 1930 yılının (Türk ve Yunan hükümetleri arasında imza edilen Ankara Mukavelenamesi tarihi) sonuna kadar ayrılmış bulunup da halen ölü veya sağ oldukları bilinmeyen ve sadece nüfus sicillerinde kayıtlı bulunan kişiler, 403 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 25/5/1964 tarihinde Türk vatandaşlığını kaybetmiş sayılırlar.

Bütün nüfus daireleri bu gibi kişileri siciller üzerinden araştırıp gerekli soruşturmayı yaptıktan sonra durumları bu maddeye uyanların nüfus kayıtlı hizasına (403 sayılı kanunun geçici 1 inci maddesine göre vatandaşlığı kaybetmiştir.) şerhinin verecekler ve listesini valilikler yolu ile İçişleri Bakanlığına göndereceklerdir.

ESKİDEN İSKAT EDİLENLER

2-403 Sayılı kanunun yurt içinde bulunan bütün vatandaşlarla doğumla Türk vatandaşı olanların vatandaşlıktan çıkarmamayı ve tabiiyeti Osmanîye kanunnamesi ile 1312 sayılı kanun hükümlerine göre çıkarma sebebi olan eylemleri yetkili makam kararı ile kaybettirme işlemine tabi tutmayı ve çıkarmayı da 26 ncı maddesi ile bir sebebe bağlamayı öngördüğünden adı geçen iki kanuna göre vatandaşlıktan ıskat edilmiş doğuştan Türk vatandaşı (Asli) kişiler için 22 Mayıs 1964 tarihinden başlayarak bir yıl içinde yeniden Türk vatandaşlığına alınma isteğinde bulunmaları hakkını tanımıştır.

Geçici 2 nci madde ile verilen bir yıllık süre içinde İçişleri Bakanlığına başvuran doğuştan Türk vatandaşı olup da ıskat edilmiş bulunanların vatandaşlığa alınmasında sakınca görülmezse haklarında Kanunun 8 inci, Yönetmeliğin 12 nci maddesi uygulanır. Bu hüküm sonradan Türk vatandaşlığını kazanmış (Müktesep) kişilere ve özel kanunlarla ıskat edilmiş bulunanlara uygulanmaz.

Müracaatlar üzerine İçişleri Bakanlığı Yönetmeliğin 12 ile 17 inci maddeleri uyarınca işlem yapar.

Ek Geçici Madde 1- (Resmi Gazete ile neşir ve ilanı21 Mart 1981 Sayı: 17286) 1312 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu hükümlerine göre Türk vatandaşlığından ıskat edilmiş veya herhangi bir nedenle vatandaşlığımızı kaybetmiş bulunan doğuştan Türk vatandaşı olan kişilerin bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içinde yeniden Türk vatandaşlığına girmek isteyenleri ve vatandaşlığa alınmalarında bir satınca görülmemesi halinde haklarında 403 sayılı Kanunun 8 inci ve Yönetmeliğin 12 inci maddesi hükümleri uygulanır. Bu hüküm sonradan Türk vatandaşlığını kazanmış (Müktesep vatanadaş) kişilere uygulanmaz.

Başvurular üzerine İçişleri Bakanlığı Yönetmeliğin 12 ve 17 inci maddesi uyarınca işlem yapar.

Ek Geçici Madde 2- (Resmi Gazete ile neşir ve ilanı : 21 Mart 1981 Sayı 17286) 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun yürürlüğe girdiği 22/5/1964 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği 17/2/1981 tarihine kadar Türk anadan doğan ve doğumla Türk vatandaşlığını kazanamayan küçükler, ana, baba ya da yasal temsilcilerinin başvurmaları halinde analarına bağlı olarak doğumlarından başlayarak Türk vatandaşı olurlar. Ancak ana, baba veya yasal temsilcilerinin başvurmamaları halinde Türk Medeni Kanununa göre çocuk reşit olmasından itibaren üç yıl içinde seçme yolu ile Türk vatandaşlığını kazanma hakkına sahiptir.

Bu durumda bulunan çocukların ana , baba ya da yasal temsilcileri bir dilekçe ile buldukları yer vali veya kaymakamlıklarına, yurt dışında yetkili Türk konsolosluklarına başvururlar.

Dilekçelerine çocuğun vatandaşı olduğu devlet makamlarından verilmiş tam künyesini gösteren kimlik cüzdanının Türkçe tercümesini de eklerler. Vali veya kaymakamlıklarca bu dilekçeler nüfus idarelerine havale edilir. Nüfus idareleri çocuğun annesi bulunduğu yerde kayıtlı ise , çıkaracağı aile kayıt örneğini de müracaata ekleyerek doğruca İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne gönderir. Nüfus İşleri Genel Müdürlüğü Vatandaşlık Şubesinde gerekli işlemler yapıldıktan sonra Türk vatandaşlığını kazananlar hakkında tescil fişi doldurularak gereği yapılır.

Yürürlük

Madde 61-Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 62-Bu Yönetmeliği İçişleri Bakanı yürütür.